Адыгэ макъ

№ 76 (19590)

2010-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ

МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ и 23-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИIЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Тинеущырэ мафэ лъызгъэкIотэщтхэр

Адыгэ Республикэм ит гурыт еджапIэхэм яя 9 — 11-рэ классхэм ащеджэрэ кIэлэеджакIохэм азыфагу щызэхащэгъэ Урысые олимпиадэм ия 3-рэ региональнэ уцугъо ыкIи адыгабзэмкIэ республикэ олимпиадэм язэфэхьысыжьхэр тыгъуасэ ашIыгъэх, хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр къыдэзыхыгъэхэм афэгушIуагъэх. IофтхьабзэмкIэщакIо фэхъугъэх АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ, Адыгэ къэралыгъо университетыр, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетыр, сэнэхьатхэм зыщахагъэхъорэ Адыгэ республикэ институтыр.

Торжественнэ зэхахьэм пэублэ псалъэ къыщишIызэ, гъэсэныгъэм ылъэныкъокIэ гъэхъэгъэшIу зышIыгъэ кIэлэеджакIохэм къафэгушIуагъ министрэу Беданыкъо Рэмэзан. Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, олимпиадэхэм нэбгырэ 632 -рэ ахэлэжьагъ, ахэм ащыщэу кIэлэеджэкIуи 169-м хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр къыдахыгъэх. Республикэ программэу «Сэнаущыгъэ зыхэлъ кIэлэцIыкIухэр» зыфиIорэм игъэцэкIэнкIэ гъэхъэгъэшIу зышIыгъэ ыкIи кIэлэеджакIохэм ягъэхьазырын чанэу Iоф дэзышIэгъэ кIэлэегъэджи 158-рэ министерствэм къыхигъэщыгъэх. Ахэм къафэгушIуагъ АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат. Гъэсэныгъэм исистемэ республикэм хэхъоныгъэхэр щишIыным, ныбжьыкIэхэм сэнаущыгъэу ахэлъыр къызэIуахын амал яIэным Президентым сыдигъуи щытхъу ыкIи рэзэныгъэ тхылъхэр мэкъуогъу мазэм аратыжьыщтых. Олимпиадэхэм ахэлэжьэгъэ ныбжьыкIэхэм шIэныгъэ куу зэраIэкIэлъыр джыри зэ къызэраушыхьатыжьыгъэр, ахэр зыгъэхьазырыгъэ кIэлэегъаджэхэм лъэшэу зэрафэразэхэр министрэм къыIуагъ.

ТекIоныгъэр ыкIи хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр къыдэзыхыгъэхэм АР-м и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан ыцIэкIэ ынаIэ зэрэтыригъэтырэр ащ къыкIигъэтхъыгъ.

— ШIэныгъэ дэгъу зиIэ ныбжьыкIэхэр непэ къэралыгъом зэрищыкIагъэхэр гъэнэфагъэ, — къыIуагъ республикэм и Правительствэ ипащэ. — Шъощ фэдэ цIыф Iушхэу, еджэным ылъэныкъокIэ гъэхъэгъэшIухэр зышIырэ ныбжьыкIэхэр ары республикэм ыкIи Урысыем инеущырэ мафэ лъызгъэкIотэщтхэр. Мыщ фэдэ кIэлэеджэкIо дэгъухэр зыгъэсэгъэ ыкIи езыгъэджэгъэ кIэлэегъаджэхэм инэу тызэрафэразэр къыхэзгъэщымэ сшIоигъу. ТапэкIи шъуигъэхъагъэхэм къащымыкIэнэу, лъэгэпIэ инхэм шъуанэсынэу шъуфэсэIо.

Олимпиадэхэм ахэлэжьагъэхэм ащыщхэу хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр предметитIу е нахьыбэкIэ къыдэзыхыгъэхэм АР-м и Президент ирэзэныгъэ тхылъхэр ыкIи ахъщэ шIухьафтынхэр къаратыжьыгъэх КъумпIыл Муратрэ Беданыкъо Рэмэзанрэ.

Предмет зэфэшъхьафхэмкIэ текIоныгъэр ыкIи хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр къызыфагъэшъошагъэхэм нэужым зэхэщакIохэр афэгушIуагъэх, яшIэныгъэкIэ къалэжьыгъэ щытхъу тхылъхэр торжественнэу аратыжьыгъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аслъан къытырихыгъэх.

Къэралыгъо Советым

Адыгэ Республикэм исхэр шахматхэм нахь апыщагъэ хъунхэмкIэ илъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу Iоф зэришIэрэм, къыткIэхъухьэхэрэм яегъэджэнрэ япIунрэ иIахьышхо зэрахишIыхьэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ **Погребной Евгений Николай ыкъом,** олимпиадэхэм ахэлэжьэщтхэр зыщагъэхьазырхэрэ Адыгэ республикэ кIэлэцIыкIу-ныбжьыкIэ спорт еджапIэм шахматхэмкIэ итренер-кIэлэегъаджэ.

Адыгэ Республикэм итеатральнэ искусствэ ихэхъоныгъэ иIахьышхо зэрэхишIыхьэрэм ыкIи шIуагъэ къытэу творческэ IофшIэныр зэригъэцакIэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ **Иванов Владимир Юрий ыкъом,** культурэмкIэ къэралыгъо учреждениеу «А.С. Пушкиным ыцIэкIэ щыт урыс къэралыгъо драматическэ театрэм» иактер.

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иятIокIитIурэ блырэ зэхэсыгъо 2010-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 28-м зэIуагъакIэ.

Зэхэсыгъом щатегущыIэнхэу мы къыкIэлъыкIорэ Iофыгъохэр хагъэуцуагъэх: Адыгэ Республикэм и Законхэм зэхъокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэр: «ЧIыпIэ зыгъэIорышIэжьыным ехьылIагъ», «Адыгэ Республикэм и УплъэкIу-лъытэкIо палатэ ехьылIагъ», «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку гъэIорышIэгъэным ехьылIагъ», «Адыгэ Республикэм цIыфыр зэрыпсэун ылъэкIыщт ахъщэ анахь макIэр щыгъэнэфэгъэным ехьылIагъ», «Административнэ правэукъоныгъэхэм яхьылIагъ», «Сабый ибэхэм ыкIи зыIыгъыжьын ны-тыхэр зимыIэжьэу къэнагъэхэм социальнэ IэпыIэгъу ятыгъэнымкIэ хэгъэхъожь гарантиехэр гъэцэкIэжьыгъэнхэм ехьылIагъ», «Ипотекэ унэ чIыфэтынымкIэ гражданхэм Адыгэ Республикэм къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъу щятыгъэным ехьылIагъ» зыфиIохэрэр; апэрэ еджэгъум телъытэгъэ законопроектхэр: «Адыгэ Республикэм и Конституцие гъэтэрэзыжьынхэр фэшIыгъэнхэм ехьылIагъ», «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ органхэр ассоциациеу «Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образованиехэм я Совет» зэрэдэлэжьэхэрэ шIыкIэм ехьылIагъ»; Адыгэ Республикэм и Законхэм зэхъокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ: «Муниципальнэ образованиехэм ягъунапкъэхэр зэхъокIыгъэнхэм ыкIи нэмыкIэу гъэпсыгъэнхэм шIыкIэу пылъым ехьылIагъ», «Псы зэфыщытыкIэхэм алъэныкъокIэ, джащ фэдэу чIычIэгъ байныгъэхэр гъэфедэгъэнхэм алъэныкъокIэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ органхэм яфитыныгъэхэр зэхэушъхьафыкIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ», «МэфэкI мафэхэм ыкIи шIэжь мафэхэм яхьылIагъ» зыфиIохэрэр ыкIи нэмыкIхэр.

Зэхэсыгъор урамэу Жуковскэм ыцIэкIэ щытым тет унэу зиномер 22-м хэт Залышхом сыхьатыр 11.00-м щырагъэжьэщт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий ИВАНОВ

ЛъытэныгъэзыфэтшIырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Муниципальнэ образованиеу «Адыгэкъалэ» иадминистрациерэ народнэ депутатхэм я Советрэ гухэкIышхо ащыхъугъ пшыпхъу идунай зэрихъожьыгъэр.

Тэри мы мафэхэм тыбдэшъыгъо ыкIи къинэу къыпфыкъокIыгъэр аужырэ хъунэу тыпфэлъаIо.

Лъытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Пшыпхъу игъонэмысэу идунай зэрихъожьыгъэр гухэкIышхо сщыхъоу сыпфэтхьаусыхэ. Уигукъао къыбдэсэгощы.

Бзэхэр зыщызэрагъэшIэрэ Гупчэу «Активым» и Генеральнэ директорэу Едыдж Мэмэт.

Лъытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Пшыпхъоу Гъунэжьыкъо Нинэ Кытэ ыпхъур дунаим зэрехыжьыгъэр лъэш дэдэу гухэкI сщыхъугъ, уикъин къыбдэсэгощы, сыпфэтхьаусыхэ.

АР-м изаслуженнэ артистэу Дэрбэ Аслъан.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр гухэкIышхо щыхъоу фэтхьаусыхэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу, МКъТУ-м экономическэ теориемкIэ ыкIи дунэе экономикэмкIэ икафедрэ ипащэу ТхьакIущынэ Эдуард Кытэ ыкъом ышыпхъу зэрэщымыIэжьым фэшI.

Къалэм игъогухэр агъэкIэжьыщтха?

Федеральнэ ыкIи муниципальнэ бюджетхэм къарыкIырэ мылъкур къызыфагъэфедэзэ, 2010-рэ илъэсым Мыекъуапэ иурамхэм ягъэкIэжьын пстэумкIи сомэ миллион 42-рэ мини 108-рэ пэIуагъэхьащт.

Илъэс къэс къэралыгъом къытIупщырэ сомэ миллионипшI пчъагъэ аIэ къырагъахьэзэ, гъогушI организациехэм Мыекъуапэ игъогухэр агъэкIэжьых нахь мышIэми, ахэм язытет дэгъу пфэIощтэп. Ары пакIошъ, ахэтых къалэм иурамхэу, лъэсырыкIо гъогухэу илъэс зэкIэлъыкIохэм гъэцэкIэжьынхэр зэрамышIылIагъэхэри.

Тызыхэт илъэсым Мыекъуапэ иурамхэу агъэцэкIэжьыщтхэр зэдгъашIэ тшIоигъоу къэлэ администрацием зыфэдгъэзагъ. Гъогухэм язэтегъэпсыхьажьын фэгъэзэгъэ къулыкъум къызэрэщытаIуагъэмкIэ, 2010-рэ илъэсым Мыекъуапэ иурами 5-м капитальнэ гъэцэкIэжьынхэр арашIылIэщтых. ГъэцэкIэжьынхэр гъэмафэм икъихьагъум рагъэжьэнхэшъ, чъыIэ къэмыхъузэ аухыщтых. Джыдэдэм гъогухэр зыгъэцэкIэжьыщт организациехэр къыхэхыгъэнхэм ехьылIэгъэ зэнэкъокъу къэлэ администрацием зэхещэ.

Къалэм иурамхэу капитальнэ гъэцэкIэжьынхэр зыщыкIощтхэр: Гагариным ыцIэ зыхьырэр (Спортивнэм къыщегъэжьагъэу Мыекъопэ ГЭС-м нэс), Комсомольскэр (Лениным иурам къуапэ къыщегъэжьагъэу Жуковскэм ыцIэкIэ щыт урамым нэс), Батарейнэр (я 7-рэ переулкэм къыщыублагъэу переулкэу Складскоим нэсырэ гъогу Iахьэр), Восточнэр (Пролетарскэм къыщегъэжьагъэу Ветеранхэм яурам нэсэу), Подлеснэр (Мыекъопэ ГЭС-м щегъэжьагъэу къалэм икъыблэ лъэныкъо икъыдэхьагъу нэс), Шоссейнэр (мэшIокугъогу зэпырыкIыпIэм къыщежьэу я 7-рэ переулкэм нэсырэ Iахьэр).

ЕЛБЭШЭ Руслъан.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аслъан къытырихыгъэх.

Зэфэсым зыфегъэхьазыры

ХыIушъо Шапсыгъэ и Адыгэ Хасэ изимычэзыу зэфэс зыфегъэхьазыры. Ар мэлылъфэгъу мазэм и 25-м щыIэщт Iофыгъохэу зэфэсым зыщытегущыIэщтхэр мэлылъфэгъум и 4-м щыIэгъэ зэхэсыгъом щырахъухьэгъагъэх.

Iофтхьабзэ шъхьаIэу пчэгум къыралъхьащтыр шапсыгъэ Адыгэ Хасэм и Устав иредакциякIэу зэхагъэуцуагъэр ары. ПэшIорыгъэшъэу уставэу зытегущыIэщтхэм гъэтхэпэ мазэм и 7-м щыхэплъэгъагъэх. Общественнэ парламентым хэтхэр зыхагъэхьэгъэ рабочэ купым зигугъу къэтшIыгъэ документым ивариант заулэ зэхигъэуцуагъ, ау ахэми атегущыIэжьыщтых, гъэтэрэзыжьынхэр афашIыщтых, сыда пIомэ шапсыгъэхэмкIэ мэхьанэшхо зиIэ Iофтхьабзэхэр Уставым ипроектэу аштэрэм къыдилъытэщтых.

Шапсыгъэ Адыгэ Хасэм иIофшIакIэ зэрэгъэпсыгъэщтыр къэзгъэлъэгъорэ юридическэ документым зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэ фаеу зыщытыр бэшIагъэ: урысые законодательствэм елбэтэу хэхъоныгъэхэр ешIых, арышъ, шапсыгъэ Адыгэ Хасэм и Уставэу блэкIыгъэ лIэшIэгъум ия 90-рэ илъэсхэм азыфагу къыщегъэжьагъэу Iоф зышIэрэр джырэ уахътэм пшъэрылъэу къыгъэуцухэрэм адиштэу гъэпсыжьыгъэныр ищыкIагъ. Ар дэдэр къыкIигъэтхъыгъ УФ-м юстициемкIэ и Министерствэ и ГъэIорышIапIэ икъутамэу Краснодар краим щыIэм Адыгэ Хасэм иIофшIакIэ зеуплъэкIум. Хасэм краевой общественнэ движением истатус иIэн фаеу игъоу алъэгъу. НахьыпэкIэ цIэу иIагъэри зэблахъущт. Зэфэсым илIыкIохэм игъоу залъытэкIэ, мырэущтэу ащ еджэщтых: «Хы ШIуцIэ Iушъо шапсыгъэхэм (щэрджэсхэм) я Адыгэ Хас». Документым ипроект къызэрэщиIорэмкIэ общественнэ движением итхьаматэ а IэнатIэм пIэлъитIу нахьыбэрэ тетынэу щытэп, джащ фэдэуи Адыгэ Хасэм ипащэ шIокI имыIэу адыгабзэ (щэрджэсыбзэ) ышIэн фае.

Адыгэ Хасэм итхьаматэу КIакIыхъу Мэджыдэ къызэриIуагъэмкIэ, Уставым ипроект дэлажьэх, документым итегущыIэн тицIыфхэр зэкIэ къыхэлэжьэнхэ фае, нэбгырэ пэпчъ ишIошI-иеплъыкIэ тэркIэ мэхьанэ иI, а пстэур зэфэсым къыщыдэтлъытэщт.

Къуаджэу Псыбэ и Адыгэ Хасэ итхьаматэу Ацумыжъ Айса зыгъэгумэкIырэ Iофым къытегущыIагъ, ячылэрэ район гупчэмрэ зэзыпхырэ асфальт гъогум ишIын бэшIагъэу тегущыIэх, ау зи къыкIырэп. Зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэм зэдаштагъэ Ацумыжъым илъэIу дырагъэштэнэу, общественнэ парламентым ыцIэкIэ краим игубернаторэу Ткачевымрэ Хэбзэгъэуцу ЗэIукIэм итхьаматэу Бекетовымрэ письмэ афатхынэу.

Къуаджэу Хьаджыкъо илIыкIохэр кIэщакIо зэрэфэхъугъэхэм теткIэ бизнес цIыкIум иIофшIэн чылагъохэм зэращыгъэпсыгъэр нахьышIу ашIынэу, ащ Адыгэ Хасэри хагъэлэжьэнэу зэдаштагъ. Адыгэ Хасэм икъутамэу чылагъоу Нэжъыго щызэхащагъэм итхьаматэу Шъхьэлэхъо Щамсудин гухэкI щыхъоу къыIуагъ мэкъумэщ хъызмэтым изехьанкIэ адыгэхэм яIэгъэ IофшIакIэхэр зэрэчIанэхэрэр, мэкъумэщым Iофхэр зэрэщыдэйхэр.

«ШэхэкIэй» зыфиIорэ ТОС-м иIэшъхьэтетэу ЛIыф Хъалид парламентым хэтхэр щигъэгъозагъэх ШэхэкIэй къуаджэм цIыфхэм язэхахьэу щыIагъэм конституцием фитыныгъэхэу шапсыгъэхэм — чIыдэлъф лъэпкъ макIэм къаритыхэрэм ыкIи ащкIэ унашъоу ашIыгъэхэм.

Адыгэ кIэлэ-гъуалэхэм ялIыкIохэр парламентым хэтхэм ыкIи чIыпIэм щыпсэухэрэм къяджагъэх жъоныгъуакIэм и 21-м ехъулIэу зэхащэрэ общественнэ акциеу «ШIэжьым илент» зыфиIорэм яIахь хашIыхьанэу. Джы ахъщэ къаугъои мэхьанэшхо зиIэ а проектым пэIуагъэхьанэу, адыгэу дунаим тетхэм а Iофтхьабзэм дырагъаштэ.

Организацием иактивистхэм зыщагъэгъозагъ Урыс-Кавказ заом хэкIодагъэхэм мемориалэу афагъэуцущтым ипроектхэм ащыщ, ар сурэтышI IэпэIасэу Хьапыщт Айсэ къыгъэхьазырыгъ. Лъэпкъ культурэхэм ягупчэу ПсышIуапэ ипарк гукъэкIыжь тамыгъэу дэтым ычIыпIэ ар агъэуцущт.

НЫБЭ Андзор.

(Тисобкор.)

КЪЭБАРЫКIЭХЭР

МэфэкIым пэIухьащтым къыхэхъо

ТекIоныгъэр къызыдахыгъэр илъэс 65-рэ зэрэхъурэр зыщыхагъэунэфыкIыщт уахътэр къэблэгъагъ. А мэфэкIышхор зэрифэшъуашэу, заом хэлэжьэгъэ ыкIи шъузабэу къэнэгъэ тIэкIум дэгъоу, дахэу афызэхэщэгъэным фэшI мылъку ищыкIагъ. Ащ фэшI къалэхэм ыкIи районхэм заом иветеранхэм ясоветхэу ащыIэхэм «ТекIоныгъэм» ифондкIэ зэджэгъэхэ счет гъэнэфагъэхэр къащызэIуахыгъэхэу IофышIэ коллективхэм, бизнесым пылъхэм, цIыф къызэрыкIоу гупыкI зиIэхэм шъхьадж амалэу иIэм елъытыгъэу ахъщэр арагъахьэ.

Адыгэкъалэ иветеранхэм я Совет ифондэу «ТекIоныгъ» зыфиIорэм исчет мэлылъфэгъум и 17-м ехъулIэу къихьагъэр сомэ мин 324,2-рэ. Ащ зиIахьышIу хэлъхэм ащыщхэм ацIэ къетIон. Къалэм иадминистрацие иIофышIэхэм сомэ мин 44,9-рэ къатыгъ. Джащ фэдэу администрацием гъэсэныгъэмкIэ игъэIорышIапIэ иIофышIэхэм сомэ мини 119,5-рэ, культурэм игъэIорышIапIэ илэжьакIохэм — мин 20,2-рэ, къэлэ Советым инароднэ депутатхэм — мин 16,5-рэ, МУП-у «Коммунальщикым» — мин 35,4-рэ, ООО-у «Жилкомсервисым» — мин 20,4-рэ а счетым рагъэхьагъ.

Теуцожь районым иветеранхэм я Совет исчет джырэкIэ къихьагъэр сомэ мин 326,3-рэ. Ащ зиIахьышIу хэзышIыхьагъэхэми ягугъу къэтшIын. Районым иадминистрацие иIофышIэхэм къахэкIыгъэр сомэ мин 18,3-рэ. Анахьыбэ фондэу «ТекIоныгъ» зыфиIорэм исчет къызыгъэхьагъэр районым икIэлэегъэджэ коллективэу Ерэджыбэкъо Адамэ зипащэр ары — сомэ мини 113,2-рэ. Медицинэм иIофышIэхэу Шэртэнэ Нэфсэт зипащэхэм сомэ мин 32-рэ, культурэм илэжьакIохэу НапцIэкъо Руслъан зипащэхэм сомэ мин 27,2-рэ счетым рагъэхьагъ.

Ягугъу къэпшIыныр яфэшъуаш Пэнэжьыкъуае икIэлэ пIугъэу, ЗАО-у «КСМ Энемский» зыфиIорэм идиректорэу Цундышк Руслъанэу счетым сомэ мин 35-рэ, Дзыбэ Валерэ, Нэхэе Хьисэ, Блэгъожъ Тимур зипэщэхэ хъызмэтшIапIэхэу сомэ мин пшIырыпшI къизгъэхьагъэхэм.

Районым иветеранхэм я Совет итхьаматэу НэмытIэкъо Юрэ къызэрэтиIуагъэмкIэ, яфонд исчет сомэ мин 500-м ехъу къихьанэу ары зэрэгугъэхэрэр.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Ветеранхэм (пенсионерхэм) IэпыIэгъу ятыгъэным фэгъэзэгъэ Адыгэ республикэ Фондэу «ТекIоныгъ» зыфиIоу Советскэ Союзым и ЛIыхъужъэу Хъ.Б. Андырхъуаем ыцIэкIэ щытым зимылъку фэзытIупщы зышIоигъохэм мыщкIэ арагъэхьын алъэкIыщт:
ИНН 0105051524
р/с 40703810900000000386
ОАО АКБ «Новация»
БИК 047908700
к/с 30101810300000000700

ШIыхьафым тыхэжъугъэлажь

Адыгэ Республикэм ицIыф псэупIэхэр зэтегъэпсыхьагъэнхэм ыкIи укъэбзыгъэнхэм апае мэлылъфэгъум и 24-м шэмбэт шIыхьаф зэхэщэгъэным фэгъэхьыгъэ унашъо Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан къыдигъэкIыгъ.

Шэны зэрэхъугъэу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ органхэр, гъэцэкIэкIо хабзэм ифедеральнэ органхэм ячIыпIэ органхэр, организациехэр, еджапIэхэр а мафэм зэхащэщт шэмбэт шIыхьафым хэлэжьэщтых.

Адыгэ Республикэм мэзхэмкIэ и ГъэIорышIапIэ иотдел ипащэу Болэкъо Аслъан къызэрэтиIуагъэмкIэ, шэмбэт шIыхьафыр къэсыфэ емыжэхэу, мэфищ хъугъэу къэбзэныгъэм тегъэпсыхьэгъэ IофшIэнхэр зэхащэх. Лэгъо-Накъэ, Гъозэрыплъ ыкIи ХъымыщкIэй якIурэ федеральнэ гъогухэм, мэз фондым хэхьэрэ мэзхэм яIэгъо-блэгъухэр аукъэбзых, чъыгхэм хьэцIэ-пIацIэхэр къямыкIунхэм пае апкъхэр етIэфкIэ пагъэлыкIыгъэх, чъыг цIыкIухэр мы мафэхэм агъэтIысых. Районхэми ащагъэтIысынхэм пае чъыг цIыкIу 1600-м ехъу аратыгъ. Шэмбэт шIыхьафыр къэмысызэ ахэр агъэтIысыгъахэх.

УФ-м къэралыгъо къулыкъумкIэ и Академие и Темыр-Кавказ къутамэу АР-м щыIэм иIофышIэу Лафышъэ Артик къызэриIуагъэмкIэ, шэны афэхъугъэу, илъэс къэс яеджапIэ мыщ фэдэ шэмбэт шIыхьафхэм ахэлажьэ. Ащ ипэгъокIэу непи студентхэр къыдащыгъэхэу яеджапIэ къэзыуцухьэрэ чIыпIэхэр агъэкъабзэх, чъыгыпкъхэр пагъэлыкIых.

Адыгэ Лъэпкъ музеим ипащэу Джыгунэ Фатимэ зэрилъытэрэмкIэ, мыщ фэдэ шIыхьафхэм яшIогъэшхо къэкIо ыкIи яIофшIапIэ мэхьанэшхо щыраты. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, адрэ илъэсхэм афэдэу мыгъи шIыхьафым хэлэжьэщтых. ЫпэкIэ зэрашIыщтыгъэм фэдэу, яIофшIапIэ иIэгъо-блэгъухэр аукъэбзыщтых, чъыгыпкъхэр пагъэлыкIыщтых, гъогубгъу бордюрхэм етIэф ащафэщт, музеим ыкIоцIи агъэкъэбзэщт.

Совет хабзэм илъэхъанэ зэрашIыщтыгъэм фэдэу, аужырэ илъэсхэм шэмбэт шIыхьафхэм язэхэщэн къыфагъэзэжьы зэрэхъугъэр типащэхэм шIукIэ афэплъэгъунэу щыт. Республикэм икъэлэ шъхьаIэ нахь дахэ, нахь кIэракIэ хъунымкIэ мыщ фэдэ Iофтхьабзэхэм яшIогъэшхо къызэрэкIорэм щэч хэлъэп. Анахь къэлэ къабзэхэм ясатыр Мыекъуапэ хэтыным пае ащ фэдэ Iофыгъохэм тахэлэжьэн, тишIуагъэ къэдгъэкIон, къэбзэныгъэр щыIэныгъэм ишапхъэхэм зэращыщым тынаIэ тедгъэтын фае.

КIАРЭ Фатим.

ПЕНСИЕ СИСТЕМЭМ ИХЭХЪОНЫГЪЭХЭР

ХЭБЗЭ ПШЪЭРЫЛЪХЭМКIЭ ЗИ КЪАТЕНАГЪЭП

Урысые Федерацием ПенсиехэмкIэ ифонд и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыIэм къызэтынэкIыгъэ 2009-рэ илъэсым Iоф зэришIагъэм къыгъэлъэгъуагъэхэр зыщызэфахьысыжьыгъэхэ игъэкIотыгъэ зэIукIэ джырэблагъэ иIагъ. Ежьхэм яIофышIэхэм ямызакъоу, ащ хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Алексей Петрусенкэр, ПФР-м Къыблэ ыкIи Темыр-Кавказ федеральнэ округхэмкIэ и ГъэIорышIапIэ ипащэу Петр Ливарскэр, АР-м IофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхъоныгъэхэмкIэ иминистрэу Наталья Широковар, АР-м ипрофсоюзхэм я Федерацие итхьаматэу Устэ Руслъан, ПФР-м Iоф дэзышIэрэ федеральнэ органхэм якъутамэхэу Адыгеим щыIэхэм япащэхэр, нэмыкIхэр.

Пенсие системэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ыкIи пенсионерхэм ящыIэкIэ амалхэр къэIэтыгъэнхэм афэгъэхьыгъэ Iофыгъуабэ 2009-рэ илъэсым Урысыем зэрэщызэрахьагъэр, ыпшъэкIэ щырагъэухьэгъэ унашъохэр гъэцэкIэжьыгъэнхэм пае ПФР-м и Къутамэу тиреспубликэ щыIэм иIофышIэхэм зэшIуахын фаеу къафыкъокIыхэрэр нахьыбэ зэрэхъугъагъэхэр къыдэтлъытэзэ, ахэм япхыгъэ IофшIагъэу къагъэлъэгъуагъэхэм нахь игъэкIотыгъэу защыдгъэгъуазэ тшIоигъоу ПФР-м и Къутамэ ипащэу Къулэ Аскэрбый гущыIэгъу тыфэхъугъ.

— Аскэрбый, пенсиехэм яхьылIэгъэ тхыгъабэ тигъэзет къыхеуты, шъуиIофшIэн кIэу къыхэхъухьэхэрэм гъэзетеджэхэр ащытэгъэгъуазэх. Арэу щытми, зэхэубытагъэу къэпIон хъумэ, къызэтынэкIыгъэ илъэсыр пенсие системэмкIэ сыдэущтэу гъэпсыгъагъэу пIон плъэкIыщта?

— Пенсие системэм мэхьанэшхо зиIэ зэхъокIыныгъэхэр щышIыгъэнхэм, ар гъэкIэжьыгъэным ыкIи пенсие системэм гукIэгъуныгъэу, зэфэныгъэу хэлъхэр къэIэтыгъэнхэм иилъэсэу ар щытыгъ. Номерэу 56-ФЗ зытет Федеральнэ законэу, къэралыгъомрэ цIыфымрэ зэдыхэлажьэхэзэ, пенсиехэм апае мылъку зэIугъэкIэгъэным ехьылIагъэр щыIэныгъэм щыпхырыщыгъэным тызэрэфэлажьэщтыгъэм дыкIыгъоу, пенсие системэм ылъапсэ нахь дэгъоу гъэпсыгъэным фэгъэхьыгъэ законхэу номерэу 212-ФЗ, 213-ФЗ зытетхэр гъэцэкIэжьыгъэнхэм ищыкIэгъэ ухьазырын IофшIэнхэри зэшIотхыгъэх. Пенсиехэм яхьылIэгъэ валоризацием, Iоф зымышIэрэ пенсионерхэм пенсиеу аратырэр пенсионерыр зэрыпсэун ылъэкIыщт ахъщэ анахь макIэм лъыкIэзыгъэхьэрэ социальнэ ахъщэ тын хэгъэхъожьхэр афэшIыгъэнхэм яхьылIэгъэ Iофыгъом ашIогъэшIэгъонэу пенсионерыбэм анаIэ атырадзэщтыгъ. Ащ дыкIыгъоу тиIофшIапIэ ыпашъхьэ пшъэрылъэу къиуцохэрэм хэпшIыкIэу ахахъощтыгъэ, бэкIэ нахь инэу акIуачIэ рахьылIэзэ, тиIофышIэхэм япшъэрылъхэр агъэцэкIэнхэ фаеу хъущтыгъэ. Ащ ишIуагъэкIэ тилэжьакIэ зэрэзэхэщагъэр ыкIи ащ кIэухэу фэхъугъэхэр къэзыгъэлъэгъорэ лъэныкъо IаджхэмкIи блэкIыгъэ илъэсым Къыблэ федеральнэ округым имызакъоу, зэрэ Урысыеу пэрытныгъэр ащытыубытын тлъэкIыгъэ.

— ШъуиIофшIэн нэшэнэ шъхьаIэу иIагъэхэр къыхэбгъэщынхэ плъэкIыщта?

— ЗэкIэлъыкIокIэ гъэнэфагъэ хэлъэу тиIофшIэн зэрэзэхэщэгъагъэм ишIуагъэкIэ, къызэтынэкIыгъэ илъэсым нэшэнэ шъхьаIэу хэплъэгъон плъэкIыщтхэм ащыщыгъ предприятиехэм ыкIи организациехэм персонифицированнэ учетым тегъэпсыкIыгъэ отчетхэр электроннэ-цифровой шIыкIэм тетэу къатыхэу дгъэпсын зэрэтлъэкIыгъэр. Ащ фэдэ технологие пэрытым предприятиехэм ыкIи организациехэм ямызакъоу, ПФР-м иорганхэу отчетхэр къаIызыхыхэрэми яIофшIэн къегъэпсынкIэ. КъызэтынэкIыгъэ илъэсым цIыфхэм IофшIэн язытыхэрэм япроцент 40-м ехъу, электроннэ шIыкIэр агъэфедэзэ, яIофышIэхэм яхьылIэгъэ къэбархэр ПФР-м иорганхэм къалъагъэIэсыгъэх ыкIи а IофшIэным зэхэщакIэу тиреспубликэ щыриIэмкIэ регионхэм азыфагу пэрытныгъэр ыIыгъыгъ: Къыблэ федеральнэ округым апэрэ чIыпIэр ыкIи Урысые Федерацием ятIонэрэ чIыпIэр ащытыубытыгъ. Ау зэкIэми анахь хэхъоныгъэшхоу лъытэгъэн фаер пенсиехэр икъу фэдизэу ыкIи ипIалъэм ехъулIэу типенсионер гъэшIуагъэхэм зэралъыдгъэIэсыщтыгъэхэр ары.

Илъэсым къыкIоцI пенсиехэр плIэгъогогъу индексацие зэрашIыгъэхэм ишIуагъэкIэ тиреспубликэ игурыт пенсие процент 36-кIэ нахьыбэ хъугъэ, сомэ 5562-м лъыIэсыгъ. 2009-рэ илъэсым иящэнэрэ квартал пенсионерыр зэрыпсэун ылъэкIыщт ахъщэ анахь макIэу Адыгеим щагъэнэфэгъагъэм ар сомэ 1897-кIэ е фэдизрэ ныкъорэкIэ нахьыб. КъэIуагъэмэ хъущт гурыт пенсиемкIэ тиреспубликэ илъэситф хъугъэу Темыр Кавказым ит республикэхэм азыфагу пэрытныгъэр зэрэщиIыгъыр.

— Тхьаусыхэ къыпымытаджэу цIыфхэм къалэжьыгъэ пенсиер пIэлъэ кIэкIым афэгъэуцугъэныр ПФР-м ичIыпIэ органхэм япшъэрылъ шъхьаIэхэм зэращыщым тыщыгъуаз. Сыдэущтэу а IофшIэныр зэхэщагъа?

— Зыныбжь къэсыгъэм пенсие фэгъэуцугъэныр законым ыгъэнэфэрэ пIалъэм, нэмыкIэу къэпIон хъумэ, цIыфым заявлениер къызытихьылIагъэм къыщыублагъэу мэфипшIым шIомыкIэу фэгъэуцугъэным тегъэпсыкIыгъэу а IофшIэныр тиреспубликэ щызэхэщагъ. Нахь дэгъоу а Iофыр зэхэщэгъэным ренэу тыфэкIо. ПчъагъэхэмкIэ къэбгъэлъэгъон хъумэ, блэкIыгъэ илъэсым пенсие зыфэдгъэуцугъэхэм япроцент 93-м а пIалъэр тымыукъоу унашъохэр итхъухьагъэх. Ыпэрэ илъэсым елъытыгъэмэ, ар проценти 6,3-кIэ нахьыб.

Законым ыгъэнэфэрэ пIалъэм шIомыкIэу цIыфхэм пенсиер афэгъэуцугъэным пае сыда шIэгъэн фаер? АпэрэмкIэ, ПФР-м ичIыпIэ гъэIорышIапIэхэм яспециалистхэм аIэ зэкIэдзагъэу ыкIи шIуагъэ къырагъэтэу яIофшIэн зэхащэн фае. ЯтIонэрэмкIэ, пенсием зыкIощтхэ пIалъэр къызфэблэгъэрэ цIыфхэр къыхэгъэщыгъэнхэм ыкIи ахэм яспискэ нахь пасэу зэхэгъэуцогъэным фэшI муниципальнэ образованиехэм якъоджэ ыкIи япоселкэ псэупIэхэм ренэу Iоф адэшIэгъэн фае. Джащ фэдэу ятхылъхэр нахь пасэу шапхъэхэм адиштэу гъэпсыжьыгъэнхэм фэшI цIыфхэм IофшIэн язытыхэрэм адыряIэ зэпхыныгъэр гъэпытэгъэныр ищыкIагъэу щыт. Джа лъэныкъохэр зыдгъэтэрэзхэкIэ, законым ыгъэнэфэрэ шапхъэхэм ашIомыкIэу цIыфхэм пенсиер афэдгъэуцущт.

ПФР-м иорганхэм нэбгырэ 400-м ехъу упчIэ зэфэшъхьафхэмкIэ мафэ къэс закъыфагъазэ. ЗэкIолIэщтхэ специалистхэм адэжь чэзыухэр щымыгъэхъугъэнхэ, цIыфхэм ядокументхэм яхьылIэгъэ IофшIэнхэр гъэпсынкIэгъэнхэ, зигъо Iофыгъохэр зэрагъэцакIэхэрэм иуплъэкIун гъэлъэшыгъэн пшъэрылъхэр зэшIуехы 2006-рэ илъэсым къыщыублагъэу ПФР-м игъэIорышIапIэхэм цIыфхэм адэлэжьэрэ къулыкъоу ащызэхэтщагъэм. Пенсионерхэм ыкIи пенсием кIощтхэу зыныбжь къэблагъэхэрэм ашIогъэшIэгъонэу къысшIошIы мэлылъфэгъум и 1-м къыщыублагъэу къекIокIызэ цIыфхэм Iоф адэзышIэрэ къулыкъу зэрэзэхэтщагъэр. Сыд фэдэ упчIэкIи ащ зыфагъэзэн ыкIи джэуапхэр рагъотылIэжьынхэ алъэкIыщт. Ащ тегъэпсыкIыгъэ автомашинэм исхэу районхэр пIэлъэ гъэнэфагъэм къэзыкIухьэхэрэ тиспециалистхэм нэбгырэ пэпчъ ехьылIэгъэ къэбархэу компьютерым дэлъхэр къызыфагъэфедэхэзэ, цIыфхэм яупчIэ пстэуми джэуапхэр аратыжьынхэ алъэкIы. Джы пенсиехэм яхьылIэгъэ упчIэ зиIэхэр район гупчэм нэс мыкIохэу а къулыкъум икъэкIогъум зэкIэри чIыпIэм щызэхафынхэ алъэкIыщт.

— Iоф зышIэрэ пстэури зэгорэм пенсием кIощтых. АхэмкIи, пенсием кIуагъэхэу Iоф зышIэхэрэмкIи персонифицированнэ учетыр тэрэзэу зэхэщэгъэным мэхьанэшхо иI. АщкIэ IофшIагъэу щыIэхэм тащыгъэгъуазэба.

— КъызэтынэкIыгъэ илъэсым къызэригъэлъэгъуагъэмкIэ, персонифицированнэ учетым ехьылIэгъэ къэбархэр IофшIапIэхэм къызэратыхэрэр нахь дэгъоу зэхэщагъэ хъугъэ. ГущыIэм пае, Кощхьэблэ, Шэуджэн, Мыекъопэ районхэм ыкIи Адыгэкъалэ, электроннэ шIыкIэр агъэфедэзэ, лэжьакIохэм яхьылIэгъэ къэбархэр проценти 100-м нэсэу къатыгъэх. Джащ фэдэу отчет пIалъэм къыкIоцI страховой тынхэр процент 91,2-м нэсэу цIыфхэм IофшIэн языгъэгъотыхэрэм бюджетым хагъэхьагъэх. Тызыхэхьэгъэ илъэсым отчетхэр илъэсым икIэлъэныкъуитIу ыкIи къыкIэлъыкIорэ 2011-рэ илъэсым квартал къэс къатынхэ фаеу законым зэригъэнафэрэм ыпкъ къикIэу, ащ епхыгъэ IофшIэныр нахь дэгъоу зэхэщэгъэным тапэкIи тынаIэ тедгъэтыщт. 2010-рэ илъэсым предприятиехэмрэ организациехэмрэ персонифицированнэ учетым ехьылIэгъэ отчетхэр къызэратыхэрэ шIыкIэм зэхъокIыныгъэхэр фэхъунхэу щытышъ, тэ тиспециалистхэри, цIыфхэм IофшIэн язытхэрэри учетым пылъ шапхъэхэм нахь пасэу афэдгъэсэнхэ фаеу хъущт.

— Тызэрэщыгъуазэу, ыпэкIи а шIыкIэр агъэфедэщтыгъ ыкIи джыри къыфагъэзэжьыгъэу шIокI зимыIэ пенсионнэ ыкIи шIокI зимыIэ медицинэ страхованиехэм яхьылIэгъэ страховой тынхэм шъо пэщэныгъэ адызешъухьащтэу законэу аштагъэм егъэнафэ. КъызэрэтшIошIырэмкIэ, шъуиIофшIэн а шIыкIэм къыхегъахъо ыкIи нахь къин къешIы.

— А пшъэрылъыр дэгъоу дгъэцэкIэн зытлъэкIыщтыр страховой тынхэр фондхэм ахэзыгъахьэрэ пэпчъ хэушъхьафыкIыгъэу ыкIи дэгъоу Iоф датшIэ зыхъукIэ ары ныIэп. Арышъ, ПФР-м ичIыпIэ орган пстэуми дэгъоу зэрагъэшIэн фае яшъолъыр ит IофшIапIэ пэпчъ ифинансхэм язытет, страховой тынхэр фондым зэрэхагъэхьэхэрэ шIыкIэм ехьылIэгъэ мониторинг мафэ къэс зэхащэн, чIыфэхэр къарагъэтыжьынхэ фае. А IофшIэныр къафэгъэпсынкIэгъэным ыкIи автоматизированнэ шIыкIэм тетэу зэхэщэгъэным пае, ПФР-м и Къутамэ программэ гъэнэфагъэ щызэхагъэуцуагъ. Ори къызэрэпIуагъэу, страховой тынхэм пэщэныгъэ адызехьэгъэныр ыпэкIэ агъэфедэщтыгъэу ыкIи джы кIэм ар тегъэпсыкIыгъэу лъытэгъэн фае. Ау арэп Iофыр зэлъытыгъэр. ЗэкIэри зыфэкIожьырэр шIуагъэ къытэу ар зэхэщэгъэным пенсиехэм зэрахэхъощтыр ыкIи цIыфхэм медицинэ фэIо-фашIэхэу афагъэцакIэхэрэм идэгъугъэ зыкъызэриIэтыщтыр бэкIэ зэрелъытыгъэр зыщыдгъэгъупшэ зэрэмыхъущтыр ары.

— ТизэдэгущыIэгъу икIэухым тызыхэхьэгъэ илъэсым телъытэгъэ пшъэрылъэу зыфэжъугъэуцужьхэрэм тащыбгъэгъуазэ тшIоигъу.

— Iофыгъо пстэуми апэ игъэшъыгъэн фэе пшъэрылъэу 2010-рэ илъэсым тапашъхьэ къиуцорэр страховой тынхэм пэщэныгъэ адызехьэгъэным исистемэ зэхэугуфыкIыгъэу ыкIи дэгъоу Iоф ышIэу гъэпсыгъэныр ары. Пенсиехэм мылъку апэIугъэхьэгъэным страховой тын закъохэр ыужкIэ лъапсэ фэхъунхэу щытышъ, страховой принципхэм атегъэхьэгъэнымкIэ а лъэныкъом мэхьанэшхо иI. Мэхьанэу иIэмкIэ ятIонэрэ чIыпIэм гъэуцугъэн фэе пшъэрылъыр, къэралыгъомрэ цIыфымрэ ахъщэкIэ зэдыхэлажьэхэзэ, пенсиехэм апае мылъку зэIугъэкIэгъэным и Программэ хэлажьэхэрэр нахьыбэ шIыгъэнхэр ары. Типшъэрылъ шъхьаIэхэмкIэ ящэнэрэ чIыпIэр еубыты пенсиехэр афэгъэуцугъэнхэмрэ ны (унэгъо) мылъкумрэ яхьылIэгъэ федеральнэ законхэр ыкIи УФ-м и Правительствэ иунашъохэр икъу фэдизэу гъэцэкIэжьыгъэнхэр. Къулыкъу пшъэрылъэу тиIэм имызакъоу, цIыфыгъэ ыкIи моральнэ пшъэдэкIыжьымкIэ зэдгъэпшэн щыIэп Хэгъэгу зэошхом ТекIоныгъэр къызыщыдахыгъэр илъэс 65-рэ зэрэхъурэм игъэмэфэкIын епхыгъэ Iофыгъо пстэуми чанэу ахэлэжьэгъэныр. ПенсиехэмкIэ фондым пшъэрылъ къыфашIыгъ граждан куп зырызхэм ахахьэхэрэм ТекIоныгъэм и Мафэ зэрэхагъэунэфыкIырэм ипэгъокIэу сомэ 5000 ыкIи сомэ 1000 зырыз ятыгъэныр зэшIуихынэу. Ащ епхыгъэ Iофыгъо къиныбэ зэшIотхыгъ, цIыфхэм яспискэхэр зэхэдгъэуцуагъэх, ахъщэр ятыгъэным ехьылIэгъэ тхылъхэр дгъэхьазырыгъэх.

— Тхьауегъэпсэу, Аскэрбый, тиупчIэхэм джэуап къызэряптыжьыгъэмкIэ.

СЭХЪУТЭ Нурбый.

ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

А. Гъонэжьыкъом иконцерт регъэблагъэх

Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу, Абхъазым изаслуженнэ артистэу, композиторэу Гъонэжьыкъо Аскэр иконцерт республикэ филармонием мэлылъфэгъум и 28-м щыкIощт. Москва, Абхъазым, Тыркуем, Израиль, нэмыкIхэми А. Гъонэжьыкъом иорэдхэр къащаIох. Ыусырэ мэкъамэхэр гум иорэд мэхъух.

— Аужырэ илъэсхэм Адыгеим щыкIорэ концертхэм сяплъызэ, сэри сипчыхьэзэхахьэ зэхасщэ сшIоигъоу гухэлъхэр сшIыгъэх. АщкIэ апэу къыздезыгъэштагъэхэм лъэшэу сафэраз. Ансамблэу «Ислъамыем» ихудожественнэ пащэу, композитор цIэрыIоу Нэхэе Аслъанрэ республикэ филармонием идиректор шъхьаIэу Хьот Зауррэ яшIуагъэкIэ концертыр зэхэтщэн тлъэкIынэу хъугъэ, — еIо Гъонэжьыкъо Аскэр.

— Аскэр, ансамблэхэу «Налмэсымрэ» «Ислъамыемрэ» уахэтэу орэд макIэп уусыгъэр. Уитворчествэ сыда е хэта къэзыгъэбаирэр?

— СызыIукIэрэ, сызыдэлэжьэрэ цIыфхэр арых сиорэдхэм тамэ къязытыхэрэр. Угу къыуиIорэр уитворчествэ хэплъхьаным фэшI щыIэныгъэр зэрэплъэгъурэ шIыкIэм мэхьанэ хэхыгъэ иI. Ансамблэхэм сиорэдхэр къаIохэу заублэм, нахьыбэрэ лъэпкъ мэкъамэхэр сыусыхэ сшIоигъуагъ.

— Апэу Израиль кIогъэ тиартистхэм уащыщ. Уиныбджэгъухэри Кфар-Камэ дэсых.

— Нэхэе Тэмарэ сыригъусэу Израиль концертэу къыщыттыгъагъэхэр сщыгъупшэхэрэп. ХъокIо Жаннэрэ сэрырэ ащ ыуж тырагъэблагъи, Израиль тыщыуджыгъ. Тиорэдхэр IэкIыб къэралыгъомэ ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм къаIох. «Налмэсыр», «Ислъамыер», тиорэдыIохэр Израиль, Тыркуем зэращыIагъэхэм яшIуагъэкIэ тилъэпкъэгъухэр нахьыбэрэ тиреспубликэ къакIохэу фежьагъэх.

— «ТызэхэкIыжьы», «Азэмат», «Сыд силажьэр?», «Зара», нэмыкIхэри IэкIыб хэгъэгухэм ащэIух. Уипчыхьэзэхахьэ орэдэу къыщаIощтхэр къытаIоба?

— Ансамблэ цIэрыIоу «Ислъамыер» хэлэжьэщт. ХъокIо Сусаннэ, Къумыкъу Щамсудинэ, МэщлIэкъо Саидэ, нэмыкIхэми сиорэдхэр къаIощтых. Артист цIэрыIоу Андзэрэкъо Чеслав пчыхьэзэхахьэр къэзыгъэбаищтмэ ащыщ.

— Эстраднэ, лирическэ орэдхэр, ныбжьыкIэмэ апае птхыгъэхэр программэм зэрэхэтхэр сэшIэ.

— «Джары шIулъэгъур зыфэдэр», «Ситхьэркъо Iас», «Укъэзылъфыгъэр зыщымыгъэгъупш», нэмыкIхэри адыгабзэкIэ къаIощтых.

— ОрэдыкIэхэр бэ мэхъуха?

— Дэрбэ Тимур игущыIэмэ атехыгъэу «УсфэгъэшIуагъэп» зыфиIорэр Беданыкъо Замирэ къыIощт. Лъэпкъ шIэжьым фэгъэхьыгъэ орэдэу «Джэныкъо машIор», «Щынджые иорэд», фэшъхьафхэри Андзэрэкъо Чеслав апэрэу концертым къыщиIощтых.

— ТхакIомэ яусэхэм орэд хъущтыр къахэбгъэщыныр оркIэ сыда?

— Тхэрэм иIофшIагъэ улъыплъэн фаеу сэлъытэ. МэщбэшIэ Исхьакъ, КъумпIыл Къадырбэч, Бэгъ Нурбый, Нэхэе Руслъан, Цуекъо Джэхьфар, Хьакъунэ Заремэ, Мырзэ Дзэпщ, Дэрбэ Тимур, фэшъхьафхэми яусэхэм арылъ орэдхэр сыусыгъэх, тапэкIи Iоф адэсшIэщт.

— Уиконцерт къалэхэм, къуаджэхэм, IэкIыб хэгъэгухэм къарыкIыгъэхэр еплъыхэ ашIоигъоу макъэ къытагъэIу. Уипчыхьэзэхахьэ дэгъоу кIонэу сыпфэлъаIо.

— Тхьауегъэпсэу.

Сурэтым итыр: **АР-м инароднэ артистэу, композиторэу Гъонэжьыкъо Аскэр.**

Зэнэкъокъоу «Гран-при Адыгеир»

Апэ итым узылъещэ

Телефонк Iэ къатыгъ. Кушъхьэфэчъэ спортымкIэ Дунэе зэнэкъокъухэу «Адыгеим и Гран-при» апэрэу тиреспубликэ щэкIо. Тыгъуасэ километри 180-рэ спортсменхэм къакIугъ.

— Филармонием ыпашъхьэ щаублагъэу кушъхьэфэчъэ спортымкIэ зэнэкъокъух, — къытиIуагъ зэхэщакIомэ ащыщэу Анатолий Лелюк. — Украинэм, Москва, Самарэ яспортсменхэр апэ итых...

Джэджэ, Шэуджэн, Кощхьэблэ районхэм ягъогухэр спортсменхэм къакIугъэх, Мыекъуапэ зэнэкъокъур щаухыгъ.ТекIоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм тигъэзетеджэхэр ащыдгъэгъозэщтых.

Сурэтым итхэр: **зэнэкъокъур филармонием дэжь зэрэщаублагъэр.**

Самбо. Европэм изэнэкъокъу

Ямедальхэр дышъэх

Европэм самбэмкIэ изэнэкъокъухэу Грецием икъалэу Салоники щыкIуагъэмэ 1992 — 1993-рэ илъэсхэм къэхъугъэ кIалэхэр ахэлэжьагъэх. Урысые Федерацием ихэшыпыкIыгъэ командэ хэтхэу Адыгеим испортсменхэу Хъущт Ахьмэдхъанрэ Чэсэбый Абрекрэ дышъэ медальхэр къыдахыгъэх.

Чэсэбый Абрек Теуцожь районым щапIугъ, МГГТК-м щеджэ. Килограмм 60-м нэс къэзыщэчырэмэ якуп тибатыр щыбани, апэрэ чIыпIэр къыдихыгъ. Адыгеимрэ Урысыемрэ язаслуженнэ тренерэу Хьот Юнысрэ тренерэу Хьабэхъу Адамрэ агъасэ Чэсэбый Абрек.

Хъущт Ахьмэдхъан Къэбэртэе-Бэлъкъарым къыщыхъугъ, Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ иинститут истудент. Тренер-кIэлэегъаджэу Хьэшхъуанэкъо Айвар ипащэу спорт зэнэкъокъумэ зафегъэхьазыры.

Килограмм 70-м нэс къэзычэщырэмэ якуп Хъущт Ахьмэдхъан щыбани, дышъэ медалыр къыфагъэшъошагъ.

Хъущт Ахьмэдхъан самбэм имызакъоу, дзюдомкIи мэбанэ. Урысыем дзюдомкIэ икIэух зэнэкъокъухэу Ульяновскэ мэлылъфэгъум и 28-м щыкIощтхэм ахэлэжьэнэу зегъэхьазыры.

Адыгеим испортсменитIу Грецием кIогъагъэр, бэнэкIуитIуми дышъэ медальхэр къызэрэдахыгъэхэм фэшI тафэгушIо. Тренерхэу Хьэшхъуанэкъо Айваррэ Хьабэхъу Адамрэ спортсменхэм ягъусэхэу Грецием щыIагъэх, тибатырхэм ухьазырыныгъэ дэгъу къызэрагъэлъэгъуагъэр къытфаIотагъ. Дышъэ медальхэу тибэнакIохэм къахьыгъэхэр ТекIоныгъэм ия 65-рэ илъэс фагъэхьых. Шъопсэу, тибатырхэр! ТапэкIи гъэхъагъэхэр шъушIынхэу, медалэу къэшъухьыхэрэмкIэ тыжъугъэгушIонэу шъуфэтэIо.

Сурэтым итхэр: **Хъущт Ахьмэдхъан, Хьэшхъуанэкъо Айвар, Хьабэхъу Адам, Чэсэбый Абрек.**

НэкIубгъом итхэр зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Гандбол. Суперлигэр

Тхьаумафэм аухыщт

«Адыиф» Мыекъуапэ — «Астраханочка» Астрахань — 25:30 (10:16, 15:14).

Мэлылъфэгъум и 21-м Мыекъуапэ щызэдешIагъэх.

Зезыщагъэхэр: А. Будагов, Р. Ханмагомедов — тIури Краснодар щыщых.

«Адыиф», къэлэпчъэIутхэр: Рюхина, Буряченко; ешIакIохэр: Мартыненко — 2, Романенко — 5, Игнатченко — 7, Гусакова — 2, Дьякова, Гарбуз — 8, Нехорошева — 1, Суханова, Мельникова, Коцарева.

«Астраханочкэр» текIоныгъэм ишъыпкъэу фэбэнагъ. «Адыифыр» бэрэ ыпэкIэ илъыщтыгъ, ау къэлапчъэм Iэгуаор дидзэным фэшI хэкIыпIэшIу къыфэмыгъотэу бэрэ къыхэкIыгъ. «Астраханочкэм» икъэлэпчъэIутэу Александра Петрухинар цыхьэшIэгъоу ешIагъ. Мэлылъфэгъум и 22 — 23-м Астраханьрэ Ижевскэрэ якомандэхэр тикъалэ щызэдешIэщтых. Мэлылъфэгъум и 24 — 25-м «Адыифыр» Ижевскэ икомандэ Мыекъуапэ щыIукIэщт.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьаIэр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редакцием зыдэщыIэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиутыхэрэм мышъыпкъагъэу къахафэхэрэмкIэ къэзытхыгъэхэм пшъэдэкIыжь ахьы. Къатхэхэрэмрэ гъэзетым щылажьэхэрэмрэ яеплъыкIэ зэтемыфэн ылъэкIыщт. Гъэзетеджэхэм къытфагъэхьырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкIи къэзытхыгъэхэм аIэкIэдгъэхьажьыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 6171
Индексхэр 52161 52162
Зак. 1147

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00